

BESLUT "NATURRESERVAT RENSHJÖN": 1996-09-02
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT RENSHJÖN": 1996-09-02

LÄNSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1996-09-02
DNR: 231-2907-96 (2039)

BILDANDE AV NATURRESERVATET RENSHJÖNS DOMÄNRESERVAT I
ÄLVDALENS KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Rensjöns domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Älvdalen
Registerområde: Älvdalens socken
Lägesbeskrivning: Ca 30 km sydost om Särna
Ekonomiska kartan 15D 2-3 g-h
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad karta,
bilaga 2
Fastigheter: Älvdalens kronopark 1:1
Markägare: AssiDomän AB
Areal: 691 ha
Därav landarea: 563 ha
Naturtyper: Barrskog 468 ha
Myrmark 95 ha
Vatten 128 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen i Kopparbergs län

BESKRIVNING AV RESERVATET

Området, som kan karaktäriseras som ett naturskogsområde, omfattar Rensjön samt berget Krokfljotbliket väster om Trängsletdammen. En skogsbilväg leder genom reservatet från norr till söder med berget i väster och de flackare delarna med sjön i öster.

Berggrunden består av porfyr med ett smalt stråk av åsdiabas längs vägen.

Vegetationen består av tallskog av frisk ristyp med inslag av gran. De äldsta tallarna uppnår en ålder av ca 500 år. Även granarna når imponerande dimensioner. Diabasstråket längs vägen påverkar floran och flera ovanligt växter bl.a. Kransrams växer vid bäckar och frodigare partier.

Det ursprungliga reservatet som avsattes redan 1937 omfattar området öster om vägen. Skogen där kan karaktäriseras som ren naturskog, eftersom spår efter avverkningar helt saknas. Det samma gäller för berget Krokfljotbliket, vars hjässa en gång varit helt skoglöst, men nu täcks av en ung tallskog. Den enda kulturpåverkade delen i området ligger väster om skogsbilvägen, där uttag av torrträd har skett.

Rensjön har rotenonbehandlats vid två tillfällen och utgör nu med årlig utsättning av laxfiskar ett populärt sportfiskevattnen.

AssiDomän har iordningställt en rad anordningar för friluftslivet exempelvis slobodar och strövstigar.

I Naturvårdsverkets urskogsinventering 1982 kom Rensjön att redovisas i värdeklass II.

ÄRENDETS BEREDNING

Området avsattes 1937 som domänreservat. Det utvidgades 1964 till sin nuvarande omfattning. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Rensjön hör till de områden som länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Rensjön är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Älvdalens kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk och naturskyddsföreningen har tillstyrkt reservatsbildningen.

Svenska samernas riksförbund har påpekat att föreskrifterna innebär inskränkningar i renskötseutövningen. Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna så att dessa inte utgör något hinder för renskötseutövning.

AssiDomän, Dalarnas jaktvårdsförbund och Älvdalens jaktvårds-krets invänder mot inskränkningar i jakten. Älvdalens kommun invänder mot jaktrestriktionerna och motsätter sig ombildandet av domänreservat till naturreservat om inte jakt och fritids-

fiske får fortsätta i samma omfattning som tidigare. Länsstyrelsen har inte tillgodosett önskemålen. Reservatets storlek samt orördhet är av stor betydelse framför allt för skogsfågel. De jakttillåtna arterna älg, hare, rådjur och räv har dock utökats med mink och björn.

GRUND FÖR BESLUTET

Rensjön är ett värdefullt skogsområde med naturskogskaraktär. Det har på grund av sina naturskogsqualitéer varit skyddat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Många hotade växt- och djurarter är knutna till naturskogar. För att kunna bevara den biologiska mångfalden i skogslandskapet är det därför viktigt att skydda skogar med naturskogsprägel.

Området är värdefullt som framtida referensområde för forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att skydda ett naturskogsartat område med dess flora och fauna och naturliga successioner. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
2. anlägga mark- eller luftledning,
3. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
4. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna- träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar,
5. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling. Undantag gäller även vid framförande av terrängmotorfordon på snötäckt mark vid militär verksamhet eller i direkt samband med renskötsel,
6. skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
7. avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
8. uppföra ny byggnad eller anläggning,
9. jaga annat än älg, björn, rådjur, hare, mink och räva. Det är ej tillåtet att aktivt lägga ut åtel.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

10. sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet. Föreskrifterna utgör heller inget hinder mot åtgärder för normalt vägunderhåll.

Föreskrifterna utgör inget hinder för uppgörande av eld i samband med renskötselutövning.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet, skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

1. göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
2. skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
3. elda annat än på anvisad plats,
4. fånga eller insamla ryggradslösa djur,
5. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen. Körning får ske i samband med räddningsverksamhet,
7. störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
8. medföra okopplad hund.

D. FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

1. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 1 oktober 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Hans Andersson, Ann-Christine Dåderman, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Lena Ludvigsson-Olafsen, Nils Nilsson, Bengt Nylund, Lennart Sacrédeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Arne Bogghed.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövårdsdirektör Stig-Åke Svenson och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnda föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN

SKÖTSELPLAN

DALARNA

Miljövårdsenheten

1996-09-02

231-2907-96

SKÖTSELPLAN RENSJÖNS DOMÄNRESERVAT

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- I ALLMÄN BESKRIVNING
 - 1 Administrativa data
 - 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
 - 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Kulturhistoriska förhållanden
 - 3.3 Nuvarande markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Anordningar för friluftslivet
 - 3.7 Källuppgifter
- II PLANDEL
 - 1 Disposition och skötsel av mark och vatten
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområde
 - 1.2.2 Jakt
 - 1.2.3 Vattenområde
 - 1.2.4 Byggnader
 - 1.2.5 Skogsbrand
 - 1.2.6 Utmärkning av reservatets gräns
 - 2 Anordningar för rekreation och friluftsliv
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information

- 2.2.2 Parkeringsplatser
- 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

- 3 Tillsyn

- 4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Skötselkarta

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 Administrativa data
(Se registeruppgifter)

- 2 Grunden för beslutet samt föreskrifter
(Se reservatsbeslutet)

- 3 Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturförhållanden

Reservatet, som kan karaktäriseras som ett urskogsområde, omfattar Rensjön samt berget Krokfljotbliket väster om Trängsletdammen. En skogsbilväg leder genom reservatet från norr till söder med berget i väster och de flackare delarna med sjön i öster.

Berggrunden urgörs av porfyr med ett smalt stråk av åsbydiabas längs vägen.

Vegetationen består av tallskog av frisk ristyp med inslag av gran. De äldsta tallarna uppnår en ålder av ca 500 år. Även granarna når imponerande dimensioner. Diabasstråket längs vägen påverkar floran och flera ovanliga växter bl.a. kransrams växer vid bäckar och frodigare partier.

Det ursprungliga reservatet som avsattes redan 1937 omfattar området öster om vägen. Skogen där kan karaktäriseras som ren urskog, eftersom spår efter avverkningar helt saknas. Detsamma gäller för berget Krokfljotbliket, vars hjässa en gång varit helt skoglöst, men nu täcks av en ung tallskog. Ordet blick eller bleck betyder just skoglöst berg. Fljot betyder myr som inte slås. Den enda kulturpåverkade delen i området ligger väster om skogsbilvägen, där uttag av torrträd och grovtall skedde på 20-talet.

3.2 Nuvarade markanvändning

Domänverket har rotenonbehandlat Rensjön vid två tillfällen. För att skapa ett attraktivt sportfiskevatten sätts årligen laxfiskar ut i sjön. Fiske är tillåtet efter införskaffande av AssiDomäns fiskekort.

Förutom fiske omfattas området även av jakt samt används för rörligt friluftsliv. Två stugor finns i området. De är båda stängda för allmänheten och förvaltas av AssiDomän.

3.3 Tillgänglighet

Från riksväg 70 leder skogsbilvägar till reservatet. Avståndet från den allmänna vägen till Rensjön är 12 km söderifrån respektive 8,5 km västerifrån.

3.4 Anordningar för friluftslivet

Informationsskyltar finns uppsatta där skogsvägar tangerar eller korsar reservatsgränsen.

Fyra slogbodar och två markerade vandringsleder är belägna i området. Den ena stigen går i en slinga norr om sjön på 5,5 km och en kortare variant på 1,5 km. Den andra leden är 5 km och passerar toppen av Krokfljotbliket. Båda stigarna går bitvis utanför reservatsgränsen.

3.5 Slitage- och störningskänslighet

En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besöksstryck i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare utöver de allmänna restriktioner som finns under C i beslutet.

3.6 Källuppgifter

Johansson, S: Naturvårdsinventering av Stora Rensjön, Långsjöblecket och Södra Trollegrav i Älvdalens kommun. Länsstyrelsen 1973:2.

Lundquist, R: Urskogar och fjällurskogar i Kopparbergs län.

Opubl. rapport på länsstyrelsen.

Naturvårdsprogram för Kopparbergs län, Länsstyrelsen 1988:1.

II PLANDEL

1 Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel ska vara att bevara den nuvarande naturmiljön med dess naturliga successioner.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skogen skall få utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas i området.

1.2.2 Jakt

Endast jakt på älg, björn, rådjur, mink och hare skall vara

tillåten i reservatet. Jakt med åtel är inte tillåten.
Reservatsföreskrifterna tillåter inte röjande för eller byggande av passhytta eller jaktorn.

1.2.3 Vattenområde

Fiske ska kunna bedrivas som tidigare vilket kräver AssiDomäns fiskekort.

Inplantering av fisk eller annan fiskvårdsåtgärd kan bedrivas efter tillstånd av länsstyrelsen och baseras på för området naturliga arter.

Kalkning av vattendrag får inte ske utan tillstånd av länsstyrelsen.

1.2.4 Byggnader

De båda stugarna samt båthuset förvaltas och sköts av Assi Domän.

Slogbodarna behandlas under punkt 2.2.3

1.2.5 Skogsbrand

Beträffande elden är det viktigt att denna hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant uppkomna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. Med tiden bör dock en strategi för släckning utarbetas som ger visst utrymme för avbränning.

1.2.6 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 Anordningar för rekreation och friluftsliv

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Befintliga informationstavlor byts ut. Övriga skyltar byts ut mot nya om så behövs.

2.2.2 Parkeringsplatser

Tre parkeringsytor finns i reservatet. Två av dem ligger i anslutning till den väg som genomkorsar området. Den tredje finns i sydöstra hörnet av Rensjön vid den väg som går längs södra reservatsgränsen.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar
Naturvårdsförvaltaren svarar för förbättring av markeringarna längs de befintliga lederna. De märks ut enligt svensk standard med orange färg. Även de delar som ligger utanför reservatsgränsen märks ut.

Torrtoaletterna är i gott skick men bör ses till årligen. Slogbodarn är i behov av större åtgärder. På bifogad skötselkarta är de numrerade 1-4. Takpapp på samtliga slogbodar bör bytas. Kluvorna på yttertaken bör ses över. Slogbod nr 1 är i behov av ny bock, bänkar och nytt förtak. Pärt på slogbod nr 4 bör ses över.

3 Tillsyn

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

4 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Allmänt

Framställning och utplacering av skyltar samt utmärkning av reservatets gräns samt årlig tillsyn bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns, 6 dv á 1.700 kr.	10.200:-
Förbättring av ledmarkeringar, 4 dv á 1.700 kr.	6.800:-
Materialkostnader.	20.000:-
Totalt engångsåtgärder	37.000:-

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader 1 dv á 1.700 kr	1.700:-
Materialkostnad	1.700:-
Totalkostnad/år	3.400:-